

Stræderne

i København

Wonderful
Copenhagen

Malerier på
Christianshavn

Kongens Nytorv
trues af kaos

Årgang 12 - MARTS - 2009

H. DANIELSENS EFTF. APS
KRONQUIST
LÆDERSTRÆDE 11
1201 Copenhagen K
Tel. + Fax 33 13 02 74
Mail: jk@danielsensilver.dk

AMAGERTORV ØSTERGADE
LÆDERSTRÆDE
OLD FISH MARKET

ANTIQUES
GOLD
SILVER
SILVER PLATE
PORCELAIN
CHRISTMAS-PLATES
CHRISTMAS-SPOONS
SECOND-HAND GOODS
* * *
EVERYTHING
PRICE-MARKED

SKILDPADDEN
CAFÉ & SANDWICHBAR

Byens bedste sandwich - Fordi du selv har bygget den!

Gråbrødretorv 9
1154 København K
Telefon: 33 13 05 06
www.skildpadden.dk

Spids

www.hviidsvinstue.dk

Nyboder Boghandel & Antikvariat
Store Kongensgade 114
1264 København K.
Tlf. 33 32 33 20
nyboder@bogpost.dk

Bøger i tre etager

Førende specialister i
militaria
søfart
biler/busser/tog
fly

TIVOLI HALLEN
v/ Helle Vogt

FROKOSTRESTAURANT
m/ klipfisk og smørrebød
som speciale

Vester Voldgade 91
1552 København V.
Tlf. 33 11 01 60
Fax 33 32 41 60
www.tivolihallen.dk

I vores januar nummer fik vi desværre bragt et forkert billede til artiklen om Laksegade - beklager. Næste gang skriver vi om Niels Hemmingsensgade.

Stræderne i KØBENHAVN

Udgivet af:

VK-Gruppen-Stræderne

Badstuestræde 15

1209 Kbh. K.

Tlf. 33 15 56 66

SE: 18197332

www.straederne.dk

kbh@straederne.dk

Ansvarshavende redaktør:

Henrik Ploug (FAF og DBA)

Redaktionelle medarbejdere:

Connie P. Christensen (Kommunikation og Sprog)

Per Stisen

Research: Lone Luna Kelstrup

Annoncer:

Per Stisen

Lay-out og opsætning:

Kirstine Ploug (DJ)

Fotografer:

Thomas Trane (DJ)

Kirstine Ploug (DJ)

Forside foto:

Thomas Trane.(DJ)

Trykkeri: Sangill Bogtrykkeri

Oplag: 6000

Indhold:

Side 3-6 : Wonderful Copenhagen

Side 7 - 8: Metrobyggeriet

Side 9 : Sven Okkels tegner vores by

Side 10 -12: Bombardementet af Shellhuset

Side 13 : Slotskirken

Side 14-17 : Maleren Tina Sonnichsen

Side 18-19: Posthus Teatret trues

Side 20-21 : Vor Frelsers Kirke renoveres

Side 22-23 : Gravkapellerne

Side 24 : Fair trade og Zangenbergs teater

Side 25 : En gade

Side 26 : Verdens ældste handskefabrik

Side 27 : Madsiden

v
Abonner på STRÆDERNE og få bladet til døren.
Pris 350,- kr. for et år, 11 numre (uden for centrum + porto).

Interviewer: Connie Christensen
Foto: Henrik Ploug (FAF og DBA)

CPH is Wonderful

Masser af aktivitet i København

Wonderful Copenhagen blev etableret i 1992 som en erhvervsdrivende fond. Sidan da er der sket en rivende udvikling, så Wonderful Copenhagen i dag er en stor aktør i byens liv, med over 80 ansatte og et budget på godt 130 mio, hvoraf Region Hovedstaden betaler ca. 1/3, resten må organisationen selv skaffe.

Martin Bender, underdirektør i Wonderful Copenhagen, har været i Wonderful Copenhagen i næsten 6 år og fortæller her om de mange aktiviteter, der foregår i organisationen.

”Mit arbejdsområde handler om at tiltrække kultur, viden og sportsbegivenheder, udvikle nye eller videreudvikle eksisterende tiltag. Det gør jeg i samarbejde med resten af Wonderful Copenhagen og i samarbejde med hele byens kultur-, sports- og vidensmiljøer og de offentlige instanser, i høj grad Københavns kommune og Region Hovedstaden, staten, EU og erhvervslivet. Wonderful Copenhagen er en netværksorganisation. Vi fungerer som en slags objektivt managementselskab, en agent for alle, der lever af oplevelsesøkonomien i bred forstand, dvs. det, vi spiser, hvor vi bor, specielt som gæst, hvordan vi bliver transporteret rundt og i høj grad det, vi oplever,

Vi skal tiltrække kultur, viden og sportsbegivenheder

Det er events, som vi kender dem, fra kronprinseparrets bryllup, som vi var meget aktive i, vi lavede konceptet ”wonderful wedding week”, som var alt lige fra en rockkoncert i Parken til

matchrace mellem Frederik og Mary ud fra Langelinie, til fest på Rådhuspladsen med prinser og prinsesser og udsmykning af byen. Vi samarbejder naturligvis også tæt med Københavns City Center og myndighederne generelt.

Vi var også med i det store MTV-show på Rådhuspladsen i København, hvor hele verden kiggede på os. Nu er det meget om klima, det store klimatop-

møde til jul, og det er meget omkring sport, den store IOC-kongres, som kommer her i oktober, hvor kronprinsen stiller op til at blive medlem, og hvor Chicago, Rio, Tokyo og Madrid kæmper om, hvilken af de fire, der skal være OL-værtsby i 2016. I den forbindelse kan det være, at præsident Obama kommer forbi for at støtte sin gamle by Chicago.”

Hvordan har I udviklet jer siden I startede i 1992?

Eventdirektør i Wonderful Copenhagen Martin Bender

både som forretningsmand, som single, som familiemedlem, som barn og som pensionist.

Wonderful Copenhagen ser på fremtiden

”Du ville ikke kunne kende Wonderful Copenhagen, hvis du gik tilbage til 1992, selvom det ikke er så mange år siden. Dengang var Wonderful Copenhagen primært en serviceorganisation, som servicerede turisterne med oplysende materiale, og med den store turistinformation over for Tivoli. Vi var en lille organisation med kun ca. 10 ansatte og en lille omsætning. I dag er vi mere end 80 ansatte og er en organisation, som handler lige så meget om krydstogtturisme i Østersøen, om kongresser, om et massivt pressearbejde, hvor vi hele tiden skal være på forkant med, hvad de nationale og internationale medier skriver om os. Det handler naturligvis også om den klassiske markedsføring med at have annoncer i aviser, kampagner osv. Det handler også om analysearbejde, om at finde ud af, hvad turisterne er for nogle størrelser, hvad de forretningsrejsende er for nogle størrelser, finde ud af, hvad gæsterne efterspørger, så vi kan være først til at gå i den retning og tilbyde dem, det de ønsker, og derved opnå en konkurrencefordel. Og så handler det rigtig meget om begivenheder, som jeg var inde på før. Alt i alt, hvis man lægger det hele sammen, handler det i den grad om, at Wonderful Copenhagen skal være den virksomhed, som udvikler hele hovedstaden, dvs.

fra Roskilde til Helsingør, faktisk også til og med Malmø.”

I har haft en strategi fra 2007-2009, hvor målet var at København skulle være Danmarks internationale by. For at nå det mål skulle vi have et nyt kongrescenter, en krydstogtterminal og en multiarena. Hvordan er det gået med det?

”København er i dag Danmarks eneste internationale by. Det er set med de store, internationale kyniske øjne, hvordan man måler den slags. Det er suverænt København, som står for de fleste overnatninger, langt den største omsætning, når vi taler internationale besøg i Danmark. Der er helt sikkert nogle i udlandet, som kender Ålborg, Odense osv., men som en geografisk identifikation er det København, der er et internationalt kendt brand. Med

København er i dag Danmarks eneste internationale by

hensyn til de tre mål om hhv. et kongrescenter, en krydstogtterminal og en multiarena går det også godt. Arp-Hansen, som er den suverænt største hotelkæde i København, er ved at bygge et kongrescenter bag den gamle postterminal, det bliver en stor gevinst. Omkring multiarenaen har man nu fra Københavns kommunes side sat 200 mio

Martin ved sit arbejdsbord med Copenhagen Race plakaten på væggen

af, man har lavet et samarbejde med Sport Event Denmark, som er en stor fond til fordel for store sportsbegivenheder, og man har fundet en udbyder. Nu skal man så træffe den endelige beslutning, om der skal være

en stor arena i Ørestaden. Det håber vi meget, at det bliver til. Det ser i hvert fald lysere ud nu end tidligere. Krydstogtterminalen er et spørgsmål om, hvordan hele Nordhavnsområdet skal udvikle sig. Krydstogtskibene lå før udelukkende ved Langelinie, dem har vi fået flyttet op i Nordhavn. Det udvikler sig

meget eksplosivt i øjeblikket med flere og flere skibe, og vi er suverænt den havn i Europa, som vokster allermest og er blevet kåret år efter år som bedste krydstogtdestination i verden.”

I den forbindelse har der været tale om, at forretningerne i byen skulle have lov til at holde åbent også om søndagen, fordi de store skibe ofte kun ligger her en dag, og hvis den ene dag er en søndag, går man glip af megen god handel. Det er ikke rigtig blevet til noget?

”Det er vi oprigtigt ked af. Men det er desværre ikke noget, vi kan bestemme; kunne vi det, var der åbent om søndagen.

Nogle enkelte butikker har åbent, men det er slet, slet ikke nok. Jeg ved, at det er noget, som Københavns City Center også kunne tænke sig, men det er i sidste ende en politisk beslutning, som også fagforeningerne er meget involverede i.”

Hvor meget betyder det at få disse mega-events som kongresser og store sportsarrangementer til byen?

”Jeg kan med det samme sige, at sportsbegivenheder giver ikke noget på den korte bane, da er det en udgift, men på den lange bane er det en indtægt, fordi det er med til at skabe interesse for de blivende værdier, som på længere sigt giver et bedre afkast. Det er klart, at man omsætter for mange penge, når man laver en stor sportsbegivenhed, men det er også dyrt. Det er i virkeligheden en stor markedsføringsplatform, som samtidig er til gavn for en masse mennesker, der har interesse for sport.

Danmark ligger blandt top 20 i verden, når vi taler største kongresbyer, vi har en voldsomt stor omsætning på kongresser. Hele turistbranchen omsætter for 11 mia om året i hovedstadsregionen, så det er en stor forretning.

Vi er meget involverede i klimakonferencen, vi vil gerne have, at København bliver en by, som man kan rejse til med god samvittighed, fordi det er en klimavenlig by.”

Hvad sker der omkring Københavns turistattraktion nr. 1, Den lille Havfrue? Bliver turisterne ikke skuffede, når de drager til Langelinie og konstaterer, at hun ikke er der?

”Der kommer et andet kunstværk, for den plads er en af de vigtigste, vi overhovedet har. Der drøftes mange sjove og interessante forslag i øjeblikket. Vi synes, det er en rigtig god idé at turde udlåne det kunstværk, som det jo er. Det vil generere meget opmærksomhed i resten

København er kåret som bedste krydstogtdestination i verden

af verden, at vi tør udlåne det, ligesom man udlåner Mona Lisa fra Louvre. Der vil være meget forklaringsarbejde over for turisterne, men forhåbentlig kan vi nå at tage det i opløbet, så de ved, at de ikke skal se den, når de er her. Selvfølgelig er der nogle, som vil blive skuffede, men der er rigtig mange flere, som vil få en fantastisk oplevelse i Shanghai. Vi får se, hvad der kommer til at stå her i de 6 måneder, havfruen er væk – det kan være, kineserne kommer med noget, som de sætter meget stor pris på og gerne vil

låne til os, eller det kan være en helt anden ting, som produceres her. Men vi synes, det er meget spændende, at hun skal på rejse, og hun kommer jo hjem igen. Hun har jo været væk før, eller i hvert fald noget af hende! For os er hun noget helt specielt. Vi arrangerer hendes fødselsdagsfest hvert år med en masse havfruer, der hopper i vandet osv., hun er også en del af vores identitet. Hvis du kigger på, hvor mange byer, der har et fysisk ikon, som du kan identificere byen med, er det faktisk forsvindende få. Paris

Dansk smørrebrød serveret i nye, friske omgivelser

Restaurant M
Store Kongensgade 56
Tlf. 33 15 85 77
www.restaurant-m.dk
Man-lør 11:30-16:00
Åbningstiderne udvides gerne til private selskaber.
Vi leverer også ud af huset.

Wonderful Copenhagen

Martin ser frem til den nye Multiarena, som bliver alletiders for byen

"Det er langt værre, det kan slet ikke sammenlignes. Det kan virkelig mærkes rundt omkring, hotellerne kan mærke det på ordrebøgerne. Der kommer ikke så mange deltagere til kongresserne som før. Tidligere kunne en nøgleperson i virksomheden godt tage 2-3 medarbejdere med, hvis han syntes, det var vigtigt, at de deltog, nu kommer han alene. I forbindelse med Copenhagen Fashion Week, som lige er overstået i februar, kunne vi se, at der var en nedgang i antallet af deltagere. Der, hvor vi bliver ramt hurtigst i øjeblikket, er på en af vore største kundegrupper, nemlig svenskerne. Deres krone er så hårdt belastet og har mistet så meget i værdi i forhold til den danske krone, at det simpelthen er for dyrt for dem at tage til København. Det billede skulle gerne vende, for i øjeblikket er det mere danskerne, der tager til Sverige for at købe ind end omvendt. Vi skal være kreative og finde nye produkter og projekter, som gør det attraktivt at komme her.

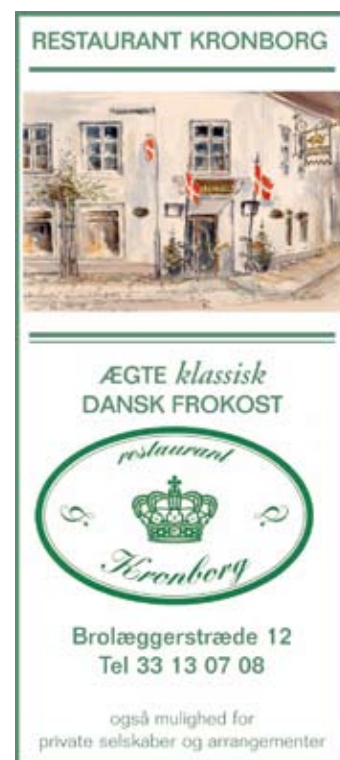
Hvis vi skal placere København i en terminologi, som vi kan forholde os til, hvis vi var en

butik, kan man sige, at vi gerne vil være på Irmas plads. Vi har øverst i kæden de små, dyre specialbutikker, så kommer Irma, derefter Kvickly og Netto, fire kategorier. Globalt vil vi altså gerne positionere os som en Irma. Vi har alle de varer, som du umiddelbart skal bruge for en storby, de er af høj kvalitet, og de er måske lige lidt dyrere end de andre, men vi er ikke superspecialiserede som f.eks. Cannes, som har specialiseret sig i kongresser. Vi er heller ikke den superbillige butik, som har brug for stor omsætning for at det løber rundt, som f.eks. mange byer i det gamle Østeuropa, som er meget billige. Det, vi satser på nu, er, at nogle af de mennesker, som før tog til mere eksklusive destinationer som Dubai eller Geneve, tager til København i stedet."

Kan du nævne et par af de største kommende events?

"De store ting, der kommer til at påvirke byen, løber af stablen til efteråret. Det begynder med det store arrangement, der hedder World Out Games, der henvender sig til homoseksuelle mænd og kvinder og handler om sport, kultur og menneske-

rettigheder. Det kommer til at fylde meget i vores gader i slutningen af sommeren. Så kommer madfestivalen Copenhagen Cooking, som bliver endnu større i år og sætter endnu mere fokus på vore gastronomiske glæder. Derefter kommer Copenhagen Design Week som samler alle vore design- og arkitekturinitiativer, efterfulgt af IOC-kongressen, som også mediemæssigt vil påvirke hele byen. Herefter afholdes verdens største musikmesse og festival WOMEX og endelig er der det store klimatopmøde i december, som fylder byen op. Så det bliver et begivenhedsrigt år."

har Eifeltårnet, London har Big Ben, København har havfruen."

Vi må vel også tale om den verserende bandekrig i København. Man kan høre i radioen, at der så langt væk som i Indien advares mod at tage til København. Hvordan mærker I den bekymring?

"Vi er i hvert fald bekymrede over, hvis det fortsætter, vi vil gerne have, at det stopper nu. Det er en rædselsfuld historie, som vi har svært ved at forklare vore udenlandske venner og kolleger, for det er jo ikke politisk betonet, det er noget så ulækkert som kriminalitet, rivaliserende bander. Vi håber virkelig, at regeringen, Københavns kommune og politiet får styr på det galimatias."

Kan I mærke det på turisterne?

"Nej, og vi laver ikke selv historier om det. Men det gør journalisterne, og det skaber ikke noget positivt for byen. Vi havde håbet, at det ville gå i sig selv. Vi havde demonstrationerne omkring ungdomshuset med bål og brand i gaderne, men det var ligesom en anden historie, fordi der var en politisk dagsorden. Den aktuelle situation er næsten helt surrealistisk."

Hvad med finanskrisen, nu vi taler om skadelige effekter?

Kgs. Nytorv bliver plaget

Hvor skal den nye metrostation på Kgs. Nytorv placeres?

Dir. Carsten Fensholt på Kgs. Nytorv

Det er der delte meninger om. Metroselskabet ønsker en placering i krydset ved Hviids Vinstue og nedlæggelse af den eksisterende nedgang foran Magasin. Økonomidirektør i Magasin, Carsten Fensholt, er talerør for en gruppe forretninger omkring Kgs. Nytorv, bl.a. Hviids Vinstue og Kgs. Nytorv Sko, som er stærkt nervøse for konsekvenserne af denne placering og foreslår stationen placeret inde på Krinsen, hvor der er plads.

Carsten Fensholt forklarer: "Siden den officielle høring fandt sted den 15. september 2008 har vi været aktive for at få indflydelse på projektet. Vi kunne i tiden før høringen se, at der var et projekt, hvor den nye station skulle ligge enten foran Det Kgl. Teater eller på Krinsen, og derfor fik vi en overraskelse sidste sommer, hvor vi konstaterede, at den nu var flyttet ud i det mest trafikerede kryds i København og meget tæt på Hviids Vinstue

og Café á Porta. Det var vi i en dialog med Metroselskabet om, fordi vi syntes, det var meget uhensigtsmæssigt at bygge 7 år i det mest trafikerede kryds i København. Det har store konsekvenser for trafikafviklingen. Det viste sig så, at politikerne har bestemt, at Krinsen ikke må røres. Men hvorfor bygger man ikke på inderkredsen i stedet for at genere erhvervslivet, turisterne og alle andre i hele perioden? Man kunne sagtens flytte statuen i den periode, det tager, og udnytte området som byggeplads og derved få en ordentlig trafikafvikling.

Efter høringsfristen var afsluttet den 1. oktober, dukkede et nyt forslag op den 2. oktober, som ikke var sendt ud til høringen og ikke var en del af WWM-redegørelsen. I dette forslag nedlægges trappenedgangen foran Magasin til fordel for en udvidelse af den projekterede trappenedgang på Kgs. Nytorv, som var meget smal. Den skulle så blive dobbelt så bred, og

der ser vi et enormt problem, fordi det flow af folk, der hele tiden er på Kgs. Nytorv, ikke kan passere, og dertil kommer cykelproblemstillingen, som jo er velkendt. Vores anbefaling har været at lægge den over på Krinsen, på det nye hjørne, der tidligere var taxaholdeplads, og hvor der nu er en sandwichbar.

Det får vi nok ikke medhold i. Alternativt har vi foreslået at bevare den nuværende nedgang og så lade passagererne gå over og benytte den. Vi har også foreslået at flytte den nye station lidt mere over mod Charlottenborg for at undgå at bygge midt i krydset.

The Earth Collection

Tildelt EU's blomstermærke på vores herringbone bomuldstøj

- Miljøvenligt tøj og tilbehør til ham og hende
- Børnetøj og økologisk babyserie
- Produceret uden brug af unødvendig kemi
- Bæredygtige værdier
- Tidløst og flot design
- Kvalitet til fornuftige priser

Forår og sommer collection er nu på hylderne

The Earth Collection
Kompagnistræde 37
1208 København K
Tlf.: 33 15 36 36
www.teearthcollection.dk
Åbningstider: Mandag - fredag - 11-18
Lørdag - 11-16

Byggeriet der vil ødelægge

Cykelkaos ved metrostationen. Hvis den flyttes til det smalle stykke mellem Strøget og Lille Kongensgade vil det da nok gå helt galt med trængslen

Vi har været i dialog med politikerne, og det seneste, vi har diskuteret med Klaus Bondam, er at lave Lille Kongensgade til gågade og eventuelt flytte trappenedgangen 5 m hen for enden af Lille Kongensgade. Det kunne være en mulig løsning, selvom vi foretrækker, at trappen bliver, hvor den er nu. Vi har mange kunder, som kommer op den vej, og vi synes ikke, det er rimeligt at fjerne trappen, efter at vi i 7 år har måttet døje med byggerod for at få den bygget. Men det helt afgørende er at flytte nedgangen fra den påtænkte placering foran Kgs. Nytorv Sko, der er simpelt hen ikke bredt nok.

Generelt skal det siges, at vi er positive over for projektet, vi tror, det er en gevinst for København, men den grundlæggende problemstilling om, at man ikke udnytter Krinsen

som byggeplads, det er alle de erhvervsdrivende omkring Kgs. Nytorv meget utilfredse med, for der er ingen tvivl om, at de forretninger, der får sat et plankeværk op 3 m fra facaden, de kommer ikke til at overleve byggeperioden. Vi synes, det er urimeligt, at politikerne på bekostning af en statue, som kan flyttes, og et område, som kan retableres, ofrer de forretninger, som ligger tæt på Kgs. Nytorv. Risikoen er, at Hviids Vinstue kommer til at lukke, Café à Porta kommer helt sikkert til at lukke, der kommer ingen café- og restaurantgæster, når der bygges så tæt på stedet gennem 7 år. Og hvad så, når de år er gået, og alt er lukket? Får vi så en ny 7-Eleven? Ikke fordi vi har noget imod 7-Eleven, men når vi taler om f.eks. Hviids Vinstue, har København altså en forpligtelse til at bevare den historie, der knytter sig hertil,

det er jo en del af Københavns identitet.

Med hensyn til adgangen til Magasin, er vi stærkt utilfredse med, at der ikke bliver bedre adgangsforhold. Man siger, at man arbejder på løsninger, men vi mener ikke, man kan beslutte så stort et projekt uden at en løsning er skitseret. Derfor peger vi på Krinsen, så er problemet løst for alle parter. Det er korrekt, at forbindelsen mellem den nuværende og den kommende forbindelse så bliver 15-20 m længere, men hvor meget betyder det at have en transfer-gang der er 15-20 m længere? Enhver, der har været i europæiske byers metrosystemer, ved, at der er gange, ofte meget lange. Vi mener ikke, at en så beskedne forlængelse kan forsvare, at man bygger i byens mest trafikerede kryds. Samfundsøkonomisk er det heller ikke dokumenteret, hvad det kommer til at koste, at trafikafviklingen gennem København bliver, vil jeg gætte på, min. 1/2 time forsinket. Det tab burde regnes ind, men der er kun 4 linjer i WWM-redegørelsen, hvor det bare konstateres, at trafikgenerne skal undersøges. Det vil sige, at man sidder og konkluderer stationens placering uden at kende konsekvenserne af trafikafviklingen. Det mener vi ikke er godt nok."

Hvor meget betød det for Magasin at være lukket inde i en byggeplads i 7 år?

"Der er ingen tvivl om, at det betød en nedgang i omsætningen. Det fatale er jo også, at der ikke kommer nogen kørende ind til Kgs. Nytorv i de næste 7-8 år, fordi man ved, at trafikken er et problem. Dvs. at alle de erhvervsdrivende, som ligger i området op til Kgs. Nytorv, vil miste omsætning. Det er den problemstilling, vi gerne vil afhjælpe ved, at man tog den principbeslutning at bygge på Krinsen."

Lytter politikerne til jer?

"De borgmestre, jeg har talt med, lytter til problemstillingen. Men problemet er, at Københavns Kommune for nogle få år siden fik 50 mio af Oticonfonden til at renovere Krinsen for, og det er en hæmsko i beslutningsprocessen. Men i et projekt, der sikkert kommer til at koste 25 mia, hvad betyder så 50 mio i den sammenhæng?

Jeg vil godt slå fast, at vi er positive over for metroen, men man skal altså lytte til de mennesker, som har oplevet det her før og har de daglige konsekvenser af det, så det ikke er noget, man sidder på Christiansborg eller på Rådhuset og beslutter uden selv at komme til at opleve konsekvenserne af det."

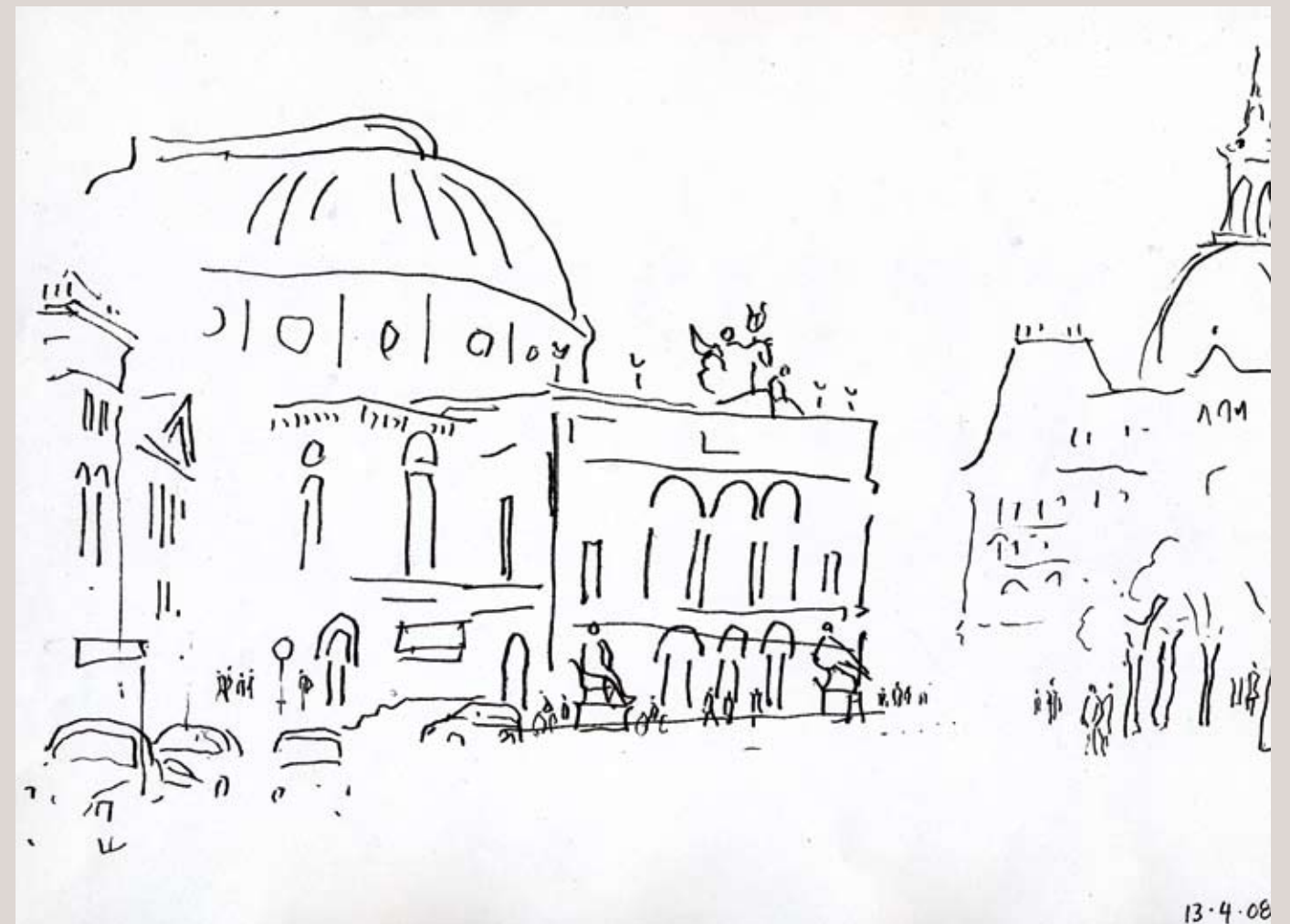

Fortunstræde 4, 1065 København K. Tlf. +45 33 11 15 37

Kongens Nytorv med det Kongelige Teater. Charlottenborg og Magasin foreslår at leve op til Pegasus med Lyren.

Kunstmaleren Sven Okkels tegner stemninger fra vores by med en lille kommentar.

Sven Okkels fotograferet af Karsten Bundgaard
Tegningerne er blevet til på byvandring, hvor Sven har tegnet on location.

Bastionen + Løven
CAFÉ • BAR • RESTAURANT

Åbent alle dage - hele året
Sommer - Alle dage kl. 10-24
Vinter - Hverdage kl. 12-24 og weekender kl. 10-24

Christianshavns Voldgade 50 • 1424 København K • Telefon 32 950 940
E-mail post@bastionen-loven.dk • www.bastionen-loven.dk

ALIDA Marstrand
Håndlavede chokolader

Bredgade 14 - 1260 København K.
Tlf. 33 15 13 63

www.alida-marstrand.dk

PALA

- let frokost alle hverdage fra 11-17

NY ADELGADE 5, 33 12 54 71
www.pala-bar.dk

Bombardementet af Shellhuset

Mosquito bomber på vej indover baneterrænet

Den 21. marts 1945 strøg 18 Mosquito bombefly og 31 Mustang jagerfly i 5 m's højde ind over Vestkysten ved Hvide Sande med kurs mod København. Over Tissø deltes bombeflyene op i 3 boxes, som skulle flyve ind over målet med et minuts mellemrum. Farten var 600 km i timen, så der var ca. 10 km mellem hver box. Jagerflyene skulle tage sig af luftværnbatterier og andre installationer, som kunne være farlige for Mosquito'erne.

Årsagen var, at den københavnske modstandsbevægelse omkring årsskiftet 1944 – 45 var hårdt trængt, fordi Gestapo og SD (Sicherheitsdienst) havde arresteret mange af de ledende modstandsfolk. Flere af Frihedsrådets medlemmer, blandt dem Mogens Fog, samt mange af Københavnsledelsens fremtrædende medlemmer sad bag lås og slå. De blev torturerede hårdhændet af tyskerne, for at fremtvinge oplysninger, og man kunne forudse mod-

standsgruppernes kollaps, hvis intet blev gjort. Altså anmodede Modstandsbevægelsen Royal Air Force om, at Gestapos hovedkvarter i Shellhuset blev tilintetgjort.

Det var Air Vice Marshall Sir Basil Embry, som skulle lede angrebet, og han ville være helt sikker på nødvendigheden af, at det blev gennemført, fordi et angreb af denne karakter meget muligt kunne medføre betydelige civile tab. Derfor aftalte han med faldskærmschefen i Danmark, major Ole Lippmann et kodeord "Carthago", som skulle sendes, såfremt bombningen var uomgængelig nødvendig for at redde Modstandsbevægelsen. Formålet med bombardementet var: at ødelægge de tyske kartoteker og arkiver, om muligt at få ram på Gestapos ledelse, at vise tyskerne, at de ikke kunne føle sig sikre noget steds samt at give Modstandsbevægelsen en moralsk opbakning.

33 af modstandsbevægelsens folk sad indespærrede i Shellhusets tagétage som levende skjold, så angrebet skulle foretages sådan, at der var mulighed for, at bare nogle af fangerne fik en chance for at overleve. Planen var at præcisionsbombe huset i 1. og 2. sals højde, så man undgik direkte træffere i tagétagen.

enorm, så box 2 troede målet lå ved skolen, hvilket medførte det tragiske forløb, som kostede 93 børn og 16 voksne livet. Box 3 opfattede fejltagelsen og gik direkte mod Shellhuset.

De tyske tab var på 74 personer såvel Gestapofolk som danske håndlangere. Af fangerne i tagétagen overlevede

Det brændende Shellhus

Lippmann sendte den 4. marts kodeordet Carthago og igen den 10. marts. Vejret betingede, at maskinerne først kunne lette den 21. marts. Den første bombe faldt kl. 11:14, og først 3 minutter senere blev der blæst luftalarm. Overraskelsesmomentet var intakt.

En af maskinerne fra box 1 ramte en lysmast på jernbaneterrænet ved Dybbølsbroen, blev slået ud af kurs, drejede skarpt til højre og faldt ned bag Den Franske Skole på Frederiksberg Allé. Røgudviklingen var

Han så det ske og hjalp dagen efter med at grave de omkomne ud af murbrokkerne i den Franske skole

Louis Flindt nær det sted hvor han stod og så bombeflyene komme ind over baneterrænet, og hvor den uheldige pilot ramte masten. Foto: Henrik Ploug C..

Her følger en øjenvidneberetning om begivenhederne den dag, Shellhuset blev bombet. Louis Flindt var ansat som værktøjsmager på radiofabrikken Always i Sydhavnen og på arbejde den 21. marts 1945:

"Om formiddagen var jeg på arbejde på Always, som var et bombemål, dvs. ikke lige den fabrik, hvor jeg var, men fabrikken på den anden side af gaden, hvor ejeren havde etableret en afdeling med rent tysk arbejde,

de fremstillede bl.a. forstærkere til de tyske u-både.

Masten der blev ramt af flyet

Vi har også...

- Udstillingssystemer
- Bannere
- Magnetskilte til biler
- Brevpapir & kuverter
- Skilte
- Visitkort
- Folie til butiksvinduer
- Papir til kontormaskiner
- Flyers
- Tryk på t-shirt
- Priklister
- Plakater
- Julekort
- Menukort

Vester Kopi Norregade 7 • 1165 København K • Tlf.: 33 14 58 33
Mail: noe@vesterkopi.dk • www.vesterkopi.dk

**Malermester
Binger**
Admiralgade 22
Telefon 33 14 26 00
Garanti på kvalitet

Kenneth's Cykler

- Værksted
- Nye cykler
- Alt inden for tilbehør
- Udlejning af cykler

Nørre Voldgade 27 • Tlf. 3333 8458
Åbent: Man-fre. 8.00-17.30 • Lørdag 10.00-13.00

**Aut. VVS-Installatør
Blikkenslager & Kloakmester
Sonberg VVS**

Guldbergsgade 9 - 2200 N
Telefon: 35 39 29 93
www.3blaa.dk

1888

Frokostrestaurant Husmann's Vinstue, der blev grundlagt i 1888, er en af de få kælderrestauranter, der er tilbage i København. Indretningen er stort set uændret i de 120 år, der er gået. Kvinder blev forbudt adgang fra 1912 til 1981. Frokostrestaurant Husmann's Vinstue er i dag en traditionel dansk frokostrestaurant af højeste kvalitet med hjemmelavet specialiteter af friske råvarer efter typiske gamle opskrifter.

Husmann's Vinstue
Larsbjørnsstræde 2, 1454 København K
Telefon 3311 5886
www.husmannsvinstue.dk

København Caféen er en hyggelig, ægte dansk restaurant beliggende i en af Københavns små charmerende stræder. Det gode traditionelle dansk smørbrød dominerer menukortet til frokost, og om aftenen serveres dejligt dansk middage, af specialiteterne hver mandag og tirsdag er bl.a. stegt flæsk med persillesovs. For øvrigt kan man være heldig at opleve julemanden »live« i løbet af året.

København Caféen
Badstuestræde 10, 1209 København K
Telefon 3332 8081
www.kobenhavnercafeen.dk

Det lille Apotek
Er stedet hvis man
ønsker, hygge, nostalgi
og god dansk mad.

Store
Kannikestræde 15
Telefon 33125606
www.
det lille apotek. dk

Da jeg hørte, at der var bombning i gang, skulle vi selvfølgelig ikke være på fabrikken mere, vi kørte hjem. Jeg kørte ind til Den franske Skole, for jeg kunne se kæmperøgskyer ikke langt fra Enghave station. Jeg stod der vel et par timer, det var et stort flammehav, og brand-

A black and white photograph capturing the aftermath of a disaster. A large, dense crowd of people, many wearing hats and coats, is gathered on a street. In the background, a multi-story building has been severely damaged, with its upper floors partially collapsed and its structure exposed. Debris is scattered across the ground. Bare trees stand in the foreground and background, adding to the somber atmosphere of the scene.

væsenet var allerede i gang. Så rygtedes det, hvad det egentlig var, det drejede sig om, nemlig Shellhuset. Så kørte jeg ind til Shellhuset for at se, hvad der var sket. Jeg stod på hjørnet ved Søerne, og på det tidspunkt var der vel gået et par timer, fra de første bomber faldt. Det var stadig et stort kaos, tyskerne rendte ud og ind, og de modstandsfolk, der havde siddet oppe under loftet, gik bare ud. Tyskerne var helt i opløsning. Mens jeg stod der, brændte det ikke, branden må have opstået senere. Efter et par timer kørte jeg hjem til familien, men næste morgen meldte jeg mig frivilligt til at hjælpe til ved oprydningen i Den franske Skole, selvom jeg ikke havde tjeneste den dag. Jeg var CB-brandmand på det

”Det var én stor ruin. Væggene stod tilbage, lodret op, og vi skulle gå derinde og grave. Vi fik strenge ordrer fra brandledelsen på, at vi endelig ikke måtte røre ved væggene, og i det hele taget passe godt på, for det kunne vælte hvad øjeblik, det skulle være. Vi gravede hele dagen, både med skovle og de bare hænder; hver gang, der kom noget af en person til syne, måtte vi ikke mere, så skulle retsmedicinerne komme og foretage det sidste gravearbejde.”

En trafikalsk teaterkoncert
09.02 - 27.03

BILLETTER 33 14 50 05 EL.
WWW.ZANGENBERGSTEATER.DK

Zangenbergs Teater

MALEREN TINA SONNICHSEN UDSTILLER PÅ CHRISTIANSHAVN

Dansende vinstokke på Christianshavn.

Vinstokkene i Provences røde og gule jord er i sig selv et smukt syn. Nu kan man se vinstokkene danse i Galerie Helth i Sofiegade på Christianshavn, hvor kunstneren Tina Sonnichsen udstiller nogle af sine værker, som ud over vin-

stokkene er inspireret af hendes mange rejser rundt i verden.

hvor de spændende malerier kan ses dagligt indtil lørdag den 28. marts.

Tina, hvordan opstod din interesse for maleriet?
"Det startede, da jeg var 15 år og tog af sted som udvekslingsstudent til USA. Jeg kunne selv bestemme, hvilke fag, jeg ville have, og så valgte jeg "art".

musik, havde sunget i kor og spillede klarinet. Efter gymnasiet havde jeg bare lyst til at fortsætte med at gøre de ting, men jeg skulle jo også have noget at leve af, og hvordan skulle jeg angribe det? Jeg tog nogle kurser på akademiet, og det var nogle gode lærere, jeg havde, bl.a. Seidelin, som var en dygtig grafiker. Men jeg blev hurtigt tiltrukket af Grafisk Skole,

Da jeg var færdig med skolen, skulle jeg jo have noget at leve af, og jeg fik ret hurtigt job som tegnelærer på Silkeborg Kunstske, som den hed dengang, den eksisterer ikke mere. Derefter fik jeg job på min gamle skole, Grafisk Skole, som spurgte, om jeg ville være tegnelærer hos dem. Det ville jeg gerne. Så blev jeg kontaktet af Arkitektsskolen i Århus, som

Tina siger selv om sit billede fra Sydfrankrig:

"Jeg har været meget optaget af vinmarkerne og jeg har søgt at videregive min oplevelse af de tusindvis snoede vinstokke, som jeg følte nærmest dansede for mig op af den okkerfarvede jord."

stokkene er inspireret af hendes mange rejser rundt i verden.

Tina Sonnichsen har i de seneste 15 år haft næsten 50 udstillinger, bl.a. på Århus Kunstmuseum, og udstiller nu for første gang i Galerie Helth,

Der blev jeg introduceret til en masse forskellige teknikker, som jeg gik vildt op i. Selvom jeg kom hjem igen og gik i gymnasiet, sad jeg stadig og tegnede. Jeg valgte matematisk-musisk linje, som jo også var en måde at udtrykke sig på. Jeg elskede

som var dannet af en gruppe af mennesker fra akademiet, som syntes, at grafikken var underprioriteret på akademiet. Jeg gik på Grafisk Skole i en del år, lærte mig også noget bogbinderi undervejs.

havde hørt om min undervisning, og så kom jeg dertil og var vel der i 12-14 år. Jeg underviste også andre steder, var gæstelærer på højskoler og den slags samtidig med, at jeg lavede mine egne billeder. "

Hvornår begyndte du for alvor på lærredet?

"Jeg er jo uddannet grafiker med de gamle teknikker, dybtryk, træsnit, litografi osv. Da jeg mødte træsnittet og fandt ud af, hvordan jeg kunne arbejde

farver ind i det, blev jeg meget optaget af det. Mange gange sad jeg og tegnede og malede motivet op på træpladen, og det var jo helt tosset, for så kunne jeg lige så godt gøre det på et lærred, men jeg elskede træsnit, og det er også derfor,

mine første udstillinger på Den Fri og på Påskeudstillingen i Århus var med træsnit. Jeg har altid haft lærredet med samtidig med grafikken, men lærredet blev efterhånden mere og mere. Grafikken er utrolig omstændelig. I de træsnit, jeg lavede,

var der sommetider 75 stokke, som skulle vals ind og sættes sammen som et puslespil. Der kunne måske laves et tryk om ugen.

Efterhånden syntes jeg, det var mere naturligt for mig at

TINA ER MALER MED STOR FANTASI

Tina viser her et af sine malerier hvor der er en fantastisk dybde

arbejde med maleriet, men ikke med pensler. Som grafiker lå spartlen naturligt i hånden, og jeg bruger faktisk stadig ikke pensler ret meget. Man kan se på den stofflighed, jeg har i mine billeder, at jeg bruger farverne, f.eks. hvis jeg bruger en rød, bruger jeg måske 10 røde farver for at få den stofflighed, og det er mit gamle håndværk fra grafikken, der smitter af, det stofflige er meget i højsædet for mig."

Er der nogen specielle farver, du bruger mest?

"Nej, som du kan se af malerierne her, er der ingen begrænsninger i mit farvevalg."

Dine motiver er meget forskellige?

"Ja, det kommer meget an på, hvilken inspiration jeg har. Jeg

har altid rejst meget og taget skitser. Jeg har altid en skitsebog i hånden, når jeg rejser. Hvis jeg går i byer, er det meget huse, tage og facader, der inspirerer mig. Nu skal jeg til Ægypten nogle dage, og jeg er spændt på, hvad der inspirerer mig der, jeg har ikke været der før."

Du har også motiver fra Provence. Hvad inspirerede dig der?

"Det er i høj grad vinstokkene. Jeg har siddet meget og tegnet, skitseret og malet vinstokke med farvekridt. Efterhånden begyndte de at sno

sig, og fordi jeg arbejder så meget med menneskekroppen, kom det naturligt ind. Engang, hvor jeg sad i en vinmark og arbejdede, kom en gammel bondemand hen til mig sagde, at jeg skulle passe på det hegn ved siden af mig, for der var strøm i. Men der var ikke og havde aldrig været strøm i hegnet. Næste dag kom han med en taburet til mig, for han

syntes ikke, jeg skulle sidde på jorden, der kunne være farlige dyr. Jeg tænkte: farlige dyr på jorden! OK, skorpioner, men de stikker bare som hvepse. Tredje dag kom han med vin fra

marken, for nu syntes han, jeg skulle smage den vin, jeg sad og tegnede. Og så spurgte han, om ikke jeg ville male et billede af hans kone, det var meget sødt af ham.

Jeg er fascineret af den okker-gule og røde jord, der er ikke bare i Provence, men også f.eks. i Italien. Farverne er lidt min kæpheft, jeg er fascineret af farver og det spil, der er i dem. Ikke bare kontrasterne, men også den dybde og stofflighed, man kan få frem. Folk kender mig nok mest for mine damer,

Victoria Pub
har åbent mandag
til onsdag fra kl.
10.00 til kl. 24.00
torsdag fra kl.
10.00 til kl. 3.00
fredag og lørdag
10.00 til kl. 5.00
søndag lukket
-husk
udendørs servering
fra 1. april

VICTORIA Musik hver torsdag,
fredag og lørdag.
Gl. Torv 24 - 1457 København K. - Tlf. 33 93 96 16

Som grafiker var spartlen naturlig for mig at bruge

men dem har jeg måske ikke malet så mange af i de seneste år. Men stadig er det farverne og bevægelsen i billedet, jeg arbejder med. At øjet bliver ført rundt i fladen."

"Det startede på Art Herning, hvor Birgit Helth og jeg for mange år siden begyndte at snakke sammen over en kop kaffe eller et glas

Tina arbejder flittigt på sit atelier og har en flot produktion
Her fotograferet af Henrik Bjerg i Æbeltoft

Tina, hvad siger du til at få dig et københavnergalleri?" Det syntes jeg lød dejligt."

Hvad forventer du dig af at udstille her i byen?

"Uanset hvor man udstiller er det aldrig til at vide. Nogen gange kører det

bare fint, andre gange ikke, det er ikke til at vide på forhånd. Jeg tager det med et åbent sind og håber, det kommer til at køre."

Galleriejer Arne Helth og Tina er i fuld gang med at hængemalerierne op inden åbningen af udstillingen den 7. marts

Hvordan er samarbejdet mellem Galerie Helth og dig kommet i gang?

vin, og så er det egentlig kommet ganske naturligt. På et tidspunkt fik jeg et lille kort fra Arne, hvor der stod "Dav,

fair trade

Fair Trade Butik København
Badstuestræde 2, Kbh. K
Man - fredag 11.00 - 17.30
Lørdag 10.00 - 15.00
www.fairtrade.kbh.dk

Teater presses til at lukke af larm og støj

Posthus Teatret i Rådhusstræde er bragt i vanskeligheder

Tine Blichmann og Carsten Brandt har i snart 36 år stået for det lille teater- og biograflokale i kælderen i Rådhusstræde 1, hvor mange såkaldt "smalle" film og teaterstykker har glædet et trofast publikum. Nu risikerer det at være en saga blott.

De fortæller her om deres trængsler med en ny overbo, ("Code", homobar/natklub, red.) som støjer så voldsomt, at teatrets virksomhed har måttet indstilles.

"Støjproblemer ovenpå har gjort, at vi har haft lukket i næsten 2 år. Det er kun udgifter og

ingen indtægter, og det er ikke blevet bedre af, at ejeren af ejendommen gik konkurs for nogle måneder siden. Nu er der en kurator, der skal prøve at finde ud af, hvad der skal ske med alt det her.

over en lang periode, hvor vi endte med at kræve erstatning for tab af indtægt. Vi fik aldrig noget svar.

I starten havde vi møder med indehaverne ovenpå, da de

helvede. De udvidede konceptet og fik nattilladelse fredag og lørdag til kl. 5 om morgenen.

Efterhånden blev det til krig med ejeren, som ville have os ud af huset. Han forsøgte på mange mærkelige måder at få os ud. Bl.a. hævdede hans advokat, at det var en brandfælde hernede. Det tilbageviste vi, da vi havde godkendelse fra Københavns Brandvæsen fra 1973. De krævede, at vi beviste det, og derfor havde vi møde med brandinspektøren på Rådhuset, hvor vi sad sam-

men ½ time og konstaterede, at det hele var i orden. Så gik vi tilbage til ejeren og meddelte, at vi havde talt med den og den brandinspektør, og at alt var OK, hvorefter ejeren ringede til os senere og sagde, at han havde talt med den pågældende brandsinspektør, som afviste at have talt med os. Vi kontaktede brandinspektøren igen og spurgte om, hvad det var for noget, og fik det korte svar, at han slet ikke ville have noget med den sag at gøre. Sådan noget foregår i Danmark, og det er ikke

begyndte at komme i huset. Vi fik at vide, at det skulle være en "stillebar", en lounge. Vi spurgte konkret, om det skulle være et diskotek, og det afviste de. Så åbnede de ganske uventet, på et tidspunkt, hvor vi var midt i en dokumentarfilmfestival. Vi måtte lukke de sidste 3 dage på grund af støjen og betale vores kunder pengene tilbage. Det var i efteråret 2007. Vi krævede erstatning for tabet, og vi blev lovet penge efter deres åbningsfest. Men vi så aldrig en krone. Siden da har det bare været et

den eneste mærkelige historie i denne sag.

Der er mange instanser involveret, når sådan et sted skal åbne. Alle disse instanser har fået breve fra os, og enten svarer de for sent eller slet ikke.

Vi mener fejlen er, at da man gav tilladelse til etablering af stedet ovenpå, var man uvidende om, at der i kælderen lå en biograf og et teater, man havde overhovedet ikke undersøgt forholdene. Da vi så begynder at gøre oprør, finder de alt for langsomt ud af, at her er der et problem, som vokser og vokser. Vi protesterer mere og mere, vi går til Folketingets kulturudvalg, som sender sagen videre til Københavns Kommune, som sender sagen videre til Kulturministeriet, som sender sagen videre til Filminstitutet. Det har gået rundt og rundt, uden at nogen har turdet at gribe ind.

Miljøkontrollen har været her og måle masser af gange, og de har sagt, at den er helt gal. Ovenpå har de flere gange fået plomberet deres musikanlæg og deres vinduer, det fjerner de bare. Miljøkontrollen har også truet dem med bøder, men aldrig udstedt nogen.

Sagen er gået helt i hårdknude nu. Vi har for nylig sendt endnu et brev til Klaus

Bondam, hvor vi kræver erstatning af Københavns kommune. Det, der også er sket er, at vi gennem de seneste 8-9 år har fået støtte fra Det Danske Filminstitut, så det næsten kunne dække vores husleje. Da vi så i 2007 på grund af støjproblemet pludselig ikke havde så meget åbent, skar man ¼ af støtten væk, og fra 2009 er alt skåret bort. Når ingen reagerer, og når Klaus Bondam siger, som man kunne høre det i radioen for nylig, at "det er jo så herligt i byen, jeg kan huske, da jeg var ung, da gik man jo også rundt og støjede. Men vi bliver ældre, og så må man flytte ud af byen, hvis man ikke kan lide larmen", hvad skal man så gøre?

Vi føler, at vores borgerrettigheder er krænkede. Det kan ikke være rigtigt, at en virksomhed, som har ligget her i 35 år, bare kan blive lukket sådan.

Kulturelt set er der altså ikke så

Tine og Carsten ser tomt ud af billetlugen

meget at gå efter i København, så måske skulle man værne lidt om steder som vores. Men vi har desværre oplevet, at personer, som kunne gøre noget,

f.eks. politiske kulturordførere, siger de "nej, det vil jeg ikke gøre noget ved, for jeg er kunde ovenpå."

FERIE I SYDFRANKRIG -

KOM TÆT PÅ DA VINCI MYSTERIET
Kultur, vandreture, badeferie, vælg selv din yndlingsferie med base i et fuldt moderniseret hus i Pyrenæerne, netop i området, hvor Da Vinci - mysteriet udspringer.

I en smukt beliggende landsby med udsigt til Canigou - det højeste bjerg i Pyrenæerne - udlejes vores hus med sengeplads til 7-8 personer. ½ times kørsel til Middelhavet, 20 min. til badesø.

1 uge: 2.500,-
2 uge: 4.500,-
Henv. 26 15 38 20

Slagteren ved Kultorget
Etableret 1888
www.kultorget.dk
NU OGSÅ ØSTESPECIALFORRETNING
i Rosenborggade
-ØKO er altid bedst
Fredriksborggade 4 · 1360 København K
Telefon : 33 12 29 02 · Fax : 33 12 28 08

Galathea Kroen
1953
RISTAFFEL
EKSOTISK ATMOSFÆRE
OG FED MUSIK
RÅDHUSSTRÆDE 9 · 1466 KØBENHAVN K · TLF.: 33 11 66 27

Bæredygtigt tøj til hele familien

Trøje i bomuld 469 kr.
Bæredygtigt og miljøvenligt tøj oplever i øjeblikket en sand opblomstring. Flere og flere bliver bevidste om at købe økologiske og rene naturmaterialer, som belaster miljøet mindst muligt.

Butikken The Earth Collection v. Christina og Berit Helbrink er stedet, hvor du kan få tøj af miljøvenlige og naturlige materialer, som udelukkende kommer fra producenter, hvor både ansatte og miljøet bliver behandlet med respekt. Konceptet blev tildelt EU's blomstermærke på vores her-ringbone bomuldstøj i 2008. Navnet The Earth Collection hentyder til, at vi skal passe på kloden, behandle den ordentligt, så de kommende generationer også kan få et ordentligt liv.

Det er The Earth Collections filosofi at producere på en respektabel og miljøansvarlig måde. Der arbejdes kun med milde kemikalier, sæber eller enzymer. Ligeledes bliver tøj farvet uden tungmetaller og vand fra processen renses og genbruges.

Kvinde i turkis – Kommer hjem medio april.

Vi har masser af skønt og behageligt økologisk tøj til hele familien. Materialerne er silke, bomuld, hør, ramie, hamp og uld. Nu står foråret for døren, og de nye forårsvarer er begyndt at komme på hylderne. Super smarte designs og de dejligste farver, såsom turkisgrøn og marineblå. Det er heldigvis længe siden, at økologisk dyrkede materialer var indfarvet i meget blege nuancer. Nu kan der farves i de flotteste og klarreste farver. Vi ved fra sidste år, at kunderne efterspurgte netop disse farver, og derfor glæder det os meget, at de er at finde i år. Så kig ind og se de spændende nyheder til rigtig fornuftige priser.

Babytøj i økologisk bomuld.

Vor Frelzers Kirke renoveres

Kirkens døbefont er pakket godt ind efter den er renoveret. Gulvet i hele kirken er nylagt

Til enhver købstad hører en kirke, og Christian IV ville, at Christianshavn fik status af købstad. Fra begyndelsen var det meningen, at kirken skulle bygges ved torvet; men Riget fattedes penge, så torvegrunden blev solgt til andet formål. I 1639 lod Christian IV opføre en midlertidig trækirke i St. Annæ Gade på grunden lige overfor den, hvor Vor Frelzers Kirke ligger. Første udkast til en permanent kirke blev udarbejdet under Frederik III; men det blev Christian V's generalbygmester Lambert van Haven, en fremragende arkitekt, maler og billedhugger, der blev kirkens skaber. Vor Frelzers Kirke blev

og er Hovedstadens fornemste barokkirke, et sandt mesterværk. Inspirationen til kirken fik van Haven på sine rejser til Holland og Rom.

Grundstenen blev lagt i 1682, og det tog mange år, inden kirken stod færdig, for dels skulle grunden opfyldes, og dels skete der tilføjelser, som medførte budgetoverskridelser, så først i 1696 kunne Christian V indvie kirken. Kirken havde ved indvielsen et midlertidigt alter. Svenskeren Nicodemus Tessin, som over for kongen havde kritiseret van Haven, fik til opgave at tegne alteret. Han afleverede sine tegninger i 1695;

men alteret blev først opstillet i 1725. Måske havde van Havens alter klædt kirken bedre. Orglet, båret af to elefanter, som er et af landets fineste, var der heller ikke, det blev taget i brug i 1698. Elefanterne er udført af stenhuggeren Chr. Nerger.

Kirken var som de fleste andre kirker forsynet med et tårn, men uden spir. Det blev arkitekten Laurids de Thura, der løste opgaven. Inspirationen hentede Thura i Romerkirken San Ivo della Sapienza's spir; men mens det er noget af en klump, er Thuras 86 m høje spir, hvor Frelseren øverst oppe står på jordkloden, utroligt elegant; et af Europas flotteste. Det blev færdiggjort i 1750.

I 1773 fik kirken den prædike-stol, tegnet af C.F.Harsdorff, som står der i dag. Den, der oprindeligt skulle have stået der, var lavet i norsk marmor, men skibet, som skulle fragte det ned til Christianshavn, forliste på rejsen. I 1928 fik kirken så sit klokkespil, som dagligt lader sine toner vederkvæge christianshavnerne.

Kirken står i det store og hele uforandret. Små ændringer er

sket, og tidernes brug slider som bekendt. Derfor har der i flere omgange været foretaget restaureringer, og en af de mest gennemgribende sker for øjeblikket. Der er lagt nyt trægulv i kirken, for medens kirkens mure og piller står fast på Saltholmskalken 9 m nede, var det gamle gulv ikke tilstrækkelig godt funderet, hvilket medførte, at det på midten havde sat sig over 30 cm, så kirkebænkene hældede ind mod midten. Nu er der støbt to lag betongulve, funderet i en dybde af 6 m, hvor imellem de tekniske installationer ligger. Man skal huske på, at der hvor kirken ligger, var ikke længe før blankt vand. Der bliver også plads til visse forbedringer, som et helt moderne højttaleranlæg i kirkestolene til glæde for høre-hæmmede og ældre mennesker, hørelsen skrider som bekendt med alderen, der bliver lavet handicapvenlig rampe og toilet ved kirkedøren, og et lille kontorrum til organisten. Inventaret bliver sat i stand; især er døbefonten og lukkelsen omkring undergået en særdeles grundig restaurering, foretaget af Nationalmuseets kyndige folk.

Christianshavnerne kan glæde sig over, at deres sognekirke vil

fremtræde smukt, når restaureringsarbejderne bliver afsluttede, og københavnere vil med stolthed kunne fremvise et af den europæiske baroks fineste bygningsværker.

Arkitektfirmaet Fogh og Følner, kgl. bygningsinspektører, har som menighedsrådets totalrådgivere udført et fornemt stykke restaureringsarbejde, mens Nationalmuseets Bevaringsafdeling, som har taget

Rundt om altertavlen er der monteret et kæmpe stillads

sig af kirkeinventaret, ligeledes kan være sig bevidst om veludført arbejde.

FINGERBØLLET
WILDESGADE 39 - Tlf.: 32 54 67 17
CHRISTIANSHAVN

Gravkapellerne i

Sankt Petri Gravkapellerne

Mellem Larslejsstræde og Sankt Petri Kirke ligger et mørkerødt bygningskompleks, som i sin art er enestående i hele Europa. Vi ved ikke, hvem der har haft ideen til bygningen, men bygningens historie er ellers velkendt.

Grundridset udgør en stiliseret Sankt Peters nøgle, idet det nye eller Lange Kapel i øst er forlænget med det gamle eller Store Kapel i vest med to sidelængder ud mod Telefonhuset i nordvest. Det nye kapel er bygget ovenpå et gammelt lidt længere kapel og stammer fra 1739, mens det gamle er fra 1683 og står på fundamentene af en tidligere professorgård. Begge huse har siden 1739 været forenet og blev udført i samme barokstil med underjordiske hvælvinger eller krypter med op til fire etager. De to nordlige sidelængder omkranser en oprindelig rimelig stor kirkegård, der hedder

Det meget smukke rum hvor de enkle kapeller ses i nicherne til højre i rummet

Krautgarten (urtegård). Branden i 1728, det engelske bombardement i 1807, Telefonhusets pladskrav mellem 1910 og 1940

samt to restaureringer i 1886 og 1998-99 har medført, at de historiske bygninger i dag ikke længere fremtræder som dengang de blev rejst og indrettet. For eksempel er brædegulvene og de i gulvet nedsatte gravplader erstattet med murede gulve. Røde og gule hollandske tegl, gullige sandstensdekorationer, pilastre, ovale vinduer og liggende ovale blændinger under vinduerne giver bygningerne et barokt præg, som ellers er meget sjældent i København. Hans van Steenwinkel III har tegnet det store kapel og muremester Johann Christian Böhme fra Klareboderne har opført det nye

Gamle Kapel i samme stil som Steenwinkels gamle Store ditto. Hoveddøren er altid låst og man går ind gennem en beskeden dør for enden af østsiden.

Ordet kapel går jo tilbage til Hellig Morten hættekappe, som kejser Karl den Store lod opbevare i sin privatkirke i Aachen og derfor betød et kapel i mange hundrede år en herrekirke, indtil begrebet udvidedes til alle de forskellige anvendelser, som denne type hus erfarede, fra dåb til vokal- og instrumentalmusik. Her i København opstod de to kapeller, fordi Sankt Peders

1300-tals kirkegård, byens mindste, ikke kunne opfylde de større og større pladskrav, den voksende lutherske tyske menighed stillede i 1600-tallet. De underjordiske krypter var beregnet til tre-fire lag kister, mens de hvælvede omgange ovenpå oprindelig skulle bruges til andagt og ærbødighedshandlinger overfor de afdøde. Det gik dog anderledes, fordi der skulle alt for mange grave til takket være datidens høje dødelighed, og hver begravelse indbragte menigheden svært tiltrængte indtægter. Inden den store restaurering for otte år siden stod på, var også vinduesnicherne og store dele af omgangene optaget af sarkofager og epitafier. Nu er der flyttet så meget om på begravelsespladserne, at besøgende igen frit kan bevæge sig gennem hele det overjordiske anlæg.

I de 300 år kapellerne anvendtes har også mange kendte personer fra dobbeltmonarkiets historie fundet deres sidste hvilested i kapellerne. Lad os blot nævne udenrigsminister for Christian VI. Johann Sigismund greve Schulin, storkøbmand Constantin Brun og hans ægtefælle digteren Friederike Brun, Sjællands biskop Friedrich Münter, hendes bror, mecklenborgerne von Plessens familiegravsted, brandmajorer og tømrermestre Johann Boye Junge senior og junior, forfatteren

Charlotte Biehl, Danmarks rigeste mand finansminister greve Ernst Schimmelmann med begge hustruer, Emilie og Charlotte, lægerne hofkirurg Heinrich Callisen og Johann Heinrich Schönheyder, skeletrester af den henrettede læge og minister Friedrich Struensee, arkitekt Nikolaj Eigtved, der må have følt sig som tysker, og bogtrykker Ernst Berling, grundlæggeren af Berlingske Tidende. Også ganske almindelige tyske håndværkere og handlende kunne få sig en begravelse her, hvis de vel at mærke havde sparet et pæn sum penge op som sennepsfabrikant Bähncke og vinhandler Bestle. Ellers hed det Assistens Kirkegård, afdeling A. De mere velhavende familier bekostede i sin tid overdådige sarkofager og epitafier. De fleste er blevet ødelagt af brande og bomber, men alene otte epitafier af klassicismens store billedhugger Johannes Wiedewelt, herunder den sin tid landskendte Dødens genius for embedsmandsfamilien Weyse, kan beundres den dag i dag. Når man læser de her til hvile stedte personers mange efternavne, virker det påfaldende, hvor hurtigt de tyske indvandrere assimilerede sig gennem ægteskaber med indfødte. Tre generationer tyskere med både mand og kone

Gravkapellerne ligger i denne bygning bag den tyske kirke i Sct. Pederstræde

i København var en meget stor sjældenhed.

Stedet er ret så populært hos besøgende, både danske og

udenlandske turister. Der afholdes regelmæssige rundvisninger i turistsæsonen. Se hjemmesiden www.sankt-petri.dk.

Winds Frokost Restaurant
Skindergade 36
1159 København K
Tlf. 3333 7323
www.windsfrokostrestaurant.dk
Smørrebrød og anretning - når det er bedst!

Masser af nye unikke forårsvarer

En butik for den stilsikre småbørns-familie, hvor du finder "homemade" dansk design med fokus på den kreative detalje, et mix af retro, klassiske linjer med et twist og masser af glade farver.

Se mere på:
www.fannymia.dk
www.himmeriget.dk
www.mykingdom.dk

Kig forbi butikken:
Klosterstræde 12
1157 Kbh. K

Fair Trade uge

Tekst: Per Stisen

Indehaver Charlotte Andersen og skuespiller Susan A. Olsen

I hele uge 9 var der stor aktivitet over hele byen, med mulighed for mad, drikke og meget andet med god samvittighed.

Initiativtageren bag Fair Trade ugen er fair trade organisationen Max Havelaar, der i de seneste fem år internationalt har fejret Fair Trade i uge 9.

Formålet er at skabe større opmærksomhed på fair trade og øge danskernes kendskab til den bæredygtige handel.

Fair Trade forretningen i Badstuestræde var selvfølgelig også med hele ugen.

Der blev afsluttet om lørdagen med en stor auktion, hvor skuespilleren Susan A. Olsen kunne opleves i rollen som auktionarius for en bred vifte af særligt udvalgte Fair Trade-produkter.

Udover auktionen blev der mange fremmødte budt på frisklavet kaffe og chokolade – naturligvis Fair Trade.

2 RETTERS MENU KR. 198,-
INKL. 2 GLAS VIN KR. 275,-

PASTA BASTA

Røget laks med frisk grøn pesto og salat.
Entrecôte af frilandskvæg med forårets grøntsager og fettuccinepasta.

Valkendorfsgade 22 København Telefon 33112131

Maler også for børn

Maleren Vittoriano Delgado, som vore læsere allerede kender, er i aktivitet på Zangenbergs Teater i Pilestræde, hvor der laves teater for børn.

Hvad er det, du laver her, Delgado?

”Jeg blev involveret i teatrets arbejde, fordi jeg godt kan lide at lave noget for børn. Jeg kan godt lide at lave kunst, der

Der er tre klovne, som børnene kender som sjove fra teater og cirkus. Jeg kan godt lide at være her på det lille teater med mit arbejde, midt i København, frem for at udstille på et fint og dyrt galleri.

I mit øvrige, mere voksenrettede arbejde har jeg fået en anden tilgang til kunsten: kunsten skal smelte sammen med kosmos. Fremtiden bringer måske mulig-

Delgado står her og maler på værket som skal hænges på Zangenbergs teater

udfordrer børnenes fantasi og gør dem glade. Jeg tror, det bliver en succes, for børnene kan godt lide det, jeg maler, og så får de også mulighed for at lære at male selv.

Det store billede er meget enkelt, næsten naivistisk. Det udtrykker det, vi ikke ser hver dag: himlen, magien i universet, set fra et barns udgangspunkt.

hed for liv andre steder i universet, og min måde at male på nu er ikke at male det, vi kan se, men det, der måske kommer. Jeg kan sagtens male et smukt maleri, der bare behager øjet, men det er ikke nok for mig.”

En gade i vor by

Magstræde er en af Københavns ældste gader

Magstræde fremtræder i dag som et af de mest idylliske små stræder i Indre By. Men det har ikke altid været lutter lagkage, oprindelsen til navnet er nemlig latrinær.

Ordet mags oprindelige betydning er nødtørftshus. I hvert fald fra 1500-tallet var der på dette sted opført et ’mag’, dvs. et offentligt lokum, bygget som en bådebro ud over vandet, hvor man kunne sidde i ro og mag og gøre sit fornødne ned i kanalen. I Magstræde kaldtes indretningen Vestre Mag, Østre Mag lå i Hyskenstræde, som også har hentet sit navn herfra, nemlig fra det tyske ”das Häuschen”, det lille hus. ”Dasset” er blevet hængende som betegnelse for et toilet, mens Häuschen er gået ind i gadenavnet Hyskenstræde.

Det meste af Magstræde blev skånet ved den store brand i 1795, og de to fine gavlbjgninger i nr. 17 og 19 er blandt Københavns ældste.

Gården i Magstræde nr. 6 blev bygget efter Københavns brand i 1728 af brandkommandør, viceadmiral og Holmens chef Johan Anton van Paulsen. Han ”udmærkede” sig ved brandens opståen ved at sove så tungt, at ”han ikke var kapabel at kommandere”, men undgik alligevel at falde i unåde hos de højere magter i byen. Efter van

Paulsens død i 1736 solgtes gården til snedkermester Dietrich Schaffer, som indrettede gården i rokokostil. Den smukke indgangsportal til gården kan stadig ses, og har man interesse for rokokointeriør (1740’erne), kan man på Nationalmuseet se snedkermesterens fine lejlighed.

I sidste århundrede blev de store kældre i nr. 6 brugt til opbevaring af fiskehandlernes kasser, som blev fragtet hen på trækvogne fra Gl. Strand, når der skulle gøres rent på pladsen efter torvetid. Blandt andre nu forsvundne aktiviteter var der i nr. 18 fiskehandel, i nr. 9 en kludekræmmer, i nr. 10 spritfabrik og dampmølle. og i nr. 12 opbevarede spande og krybber til hestefoder.

Magstræde set fra Rådhusstræde

TOLDBOD BODEGA

WWW.TOLDBOD-BODEGA.DK

Esplanaden 4 - 1263 København K

Tlf. 33 12 93 31

La Fontaine Jazz

Open 8pm - 5am

Kompagnistræde 11, Kbh. K.

Tlf. 33 11 60 98

GALERIE HELTH

etbl. 1989

Asger Jorn
 Henry Heerup
 Lise Blaaberg
 Christian Tangø
 Alice Hansen
 Kamilla Lynggaard
 Jens Galschiøt
 M.fl.

Sofiegade 4
 DK-1418 København K
 Tlf. 32 96 95 15
 arne@galeriehelth.dk
 www.galeriehelth.dk

Verdens ældste handskefabrik

Tekst: Jan E. Janssen,
lokalhistoriker

Butikken i Frederiksberggade fotograferet af Thomas Trane

Garvet med pilebark – handsker fra Randers

Jeg tror at vi har glemt, at handsker (modsat vanter er de forsynet med fem fingre) engang blev syet i hånden af håndværksuddannede handskemagere. I Randers fandtes der flere utrolig dygtige handskemagere i 1700-tallet og ikke blot i Danmark – Norge, men i flere europæiske hovedstæder blev handsker fra Randers eftertragtet artikel. Man mener, at det til en vis grad skyldtes den specielle garvning i byen, hvor pilebark fra Gudenåen og kalmusrødder blev tilsat det vand, hvor skindene blev vendt to gange om ugen i to måneder,

inden de var klare til syning. Denne pileduft må have været helt enestående og blev gang på gang omtalt i 1700-tallet. Blandt de mange handskemagere i Randers grundlagde den parisiske indvandrer Charles Mattat, en uddannet hvidgarver, i 1811 den endnu eksisterende Randers Handskefabrik med 18 medarbejdere. Han udviklede en ny garveteknik, der gav det fineste bløde glacé-skind, udelukkende fra magre jyske lam. I dag regnes denne handsketradition for verdens bedste og lammeskind er stadig den passende råvare. Syning i hånden er en meget krævende teknik, der har flere hundrede

års håndværkserfaring bag sig. Kvalitetskriteriet er, at man skal kunne tage en lille mønt ud af sin pung med handsker på uden det mindste besvær. I guldalderens København var denne luksus selvfølgelig forbeholdt det bedre borgerskab og jurist og embedsmand Anders Sandøe Ørsted var en af de kendte, fordi hans navn gav anledning til passende ordspil. Familien Mattat var ejer af fabrikken i tre generationer og en sidegren af familien grundlagde for resten den kendte stempelfabrik af samme navn i Klosterstræde. Nu er den verdens ældste stadig fungerende handskefabrik.

Fra den 1. september 1959, i nu halvtreds år, har Københavnerudsaget af disse særlige produkter ligget på Strøget, på Frederiksberggade 36, et stenkast fra Københavns Rådhus. I første halvdel af 1900-tallet lå den i Nygade. Den fornemme traditionsrige forretning med det klassiske inventar og de mange handskesæsker med sit absolut fagkyndige kvindelige personale præsenterer sig stadig i den stemning, som kun specialbutikker med kvalitetsprodukter i den bedre ende kan udstråle. Fabrikken i Randers er ganske naturlig kongelig hofleverandør og har ret til at føre den danske kongekrone på sine forretningskort og fakturaer. Der er jo ikke mange kongelige hofleverandører tilbage på Strøget i dag.

Svend Bendtsen har været kok i Cap Horn i Nyhavn i 2 år og sætter en ære i at bruge økologiske ingredienser.

Et godt forslag til en forårsfrisk forret er denne tallerken:

Kogte hvide asparges med vinaigrette af citronsaft, olivenolie, løg, kapers, tomater og dild serveret med hvidvinsdampede blåmuslinger.

Opskrift på hvide asparges med blåmuslinger (4 personer)

Muslingerne renses omhyggeligt, først lægges de i vand og sorteres, der efter renses de med en kniv

God madidé

Foto: Henrik Ploug, FAF
Tekst: Connie Christensen

Forret à la Cap Horn

12 hvide asparges
350 gram blåmuslinger
25 gram økologisk kapers
2 økologiske tomater
25 gram dild (et bundt)
3 økologiske løg
3 økologiske citroner
2 ½ dl økologisk hvidvin
2 dl økologisk jomfruoliven olie
Salt og peber

Tilberedning:

Aspargesene skrælles og bunden skæres væk. Koges 2 – 3 minutter i letsaltet vand med en smule smør i.

Til vinaigretten hakkes kapers, tomater, dild og to løg og blandes med jomfru olivenolie, saften fra 2 citroner, salt og peber.

Blåmuslingerne renses og dampes i hvidvin, saften fra 1 citron, et hakket løg, salt og peber i 3 minutter, indtil de åbner sig.

Garnituren pyntes henover aspargeserne

(Hvis nogle af muslingerne ikke åbner sig, skal de straks kasseres.)

Ved servering anrettes asparges med vinaigretten over, frisk dild og muslingerne ved siden af.

Sådan serveres denne forret i restaurant Cap Horn. Velbekomme!

Danvikar
- og rekruttering
- det ældste, danske vikarbureau

Handel og kontor
33 14 30 04

Korrespondenter
Bogholderipersonale
Regnskabspersonale
IT-personale
Advokatsekretærer
Kommunedata
Sekretærer
Omstilling /reception
Kontorpersonale
Kantinepersonale
Lagerpersonale
Tastemedarbejdere

Sygepleje
33 14 97 76

Sygeplejersker
Social- og sundhedshjælpere
Social- og sundhedsassistenter
Servicemedarbejdere

Hyskenstræde 9, 1207 København K
Telefax: 33 14 36 68
danvikar@danvikar.dk
www.danvikar.dk

Portræt og PR-fotografi

Vi er en portrætfotografivirksomhed, der har 30 års erfaring på området og er medlem af foreningen Danske Billedautorer under Copydan.

Vi udfører portrætter med fuld garanti, som kan leveres som digital fil eller som traditionel papirkopi.

Centralt beliggende atelier i Badstuestræde i København.

Priser fra 1270,-

PLOUG
FOTOGRAFI

PLOUG-FOTOGRAFI

Badstuestræde 15
ploug@c.dk

1209 Kbh. K.
www.ploug-fotografi.dk

Tlf. 33 15 56 66